

ROTAWIRUSY

INFORMACJE PODSTAWOWE

Przyczyna i drogi zakażenia: Ponad połowa (nawet do 70%) biegunek ostrych u dzieci są pochodzenia rotawirusowego. Wirus przenosi się drogą pokarmową.

Objawy: Zakażenie przewodu pokarmowego wywołane przez rotawirusy charakteryzuje się wymiotami, wodnistą biegunką oraz gorączką; może przybierać formę bezobjawową, łagodną i ostrą. Typowym objawom może towarzyszyć infekcja dróg oddechowych.

Leczenie: Przyczynowego leczenia nie ma. W łagodnej postaci wskazane jest doustne uzupełnianie płynów. Jednakże małe dzieci wymagają zazwyczaj hospitalizacji i dożylnego nawodnienia z uzupełnieniem elektrolitów.

Rokowanie: Infekcje u niemowląt zwykle przechodzą bezobjawowo lub w łagodnej postaci. Jednakże bardzo częstym i niebezpiecznym stanem towarzyszącym infekcji rotawirusowej jest odwodnienie, które jest główną przyczyną przypadków śmiertelnych spowodowanych rotawirusami. Mimo że ostra biegunka i brak uzupełniania płynów oraz elektrolitów może doprowadzić do śmierci, to w większości przypadków następuje całkowity powrót do zdrowia.

Ludzki organizm wytwarza odporność po każdej infekcji wywołanej tą grupą wirusów, dlatego zakażenia rotawirusowe są rzadkie u dorosłych.

Szczepienie p/rotawirusom są szczególnie zalecane:

- dzieciom od 6 tygodnia życia do ukończenia 24 tygodnia życia.

Preparaty i schemat dawkowania:

Podanie doustne.
 Szczepionka tzw. „żywa” – zawiera żywe atenuowane rotawirusy.

Szczepionkę przeciw rotawirusom można stosować jednocześnie z innymi szczepionkami.

Nazwa handlowa	Wskazania wiekowe	Schemat szczepienia podstawowego	Dawki dodatkowe – przypominające
Rotarix (monowalentna)	od 6. do 24. tygodnia życia	<u>2 dawki:</u> 1 dawka po ukończeniu 6. tygodnia życia; druga dawka w odstępie co najmniej 4 tygodni - najlepiej, aby cykl został zakończony przed 16 tygodniem, najpóźniej przed 24 tygodniem życia.	Brak
RotaTeq (pięciowalentna)	od 6. do 32. tygodnia życia	<u>3 dawki:</u> 1 dawkę można podać od 6 tygodnia życia, ale nie później niż w 12 tygodniu życia; 2 i 3. dawka w odstępach 4 tygodni. - zaleca się zakończenie cyklu szczepienia przed 20-22. tygodniem życia dziecka, w razie konieczności 3. dawkę można podać przed 32. tygodniem życia.	

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Skuteczność szczepień p/rotawirusom

Skuteczność w zapobieganiu nieżytowi żołądkowo-jelitowemu o dowolnej ciężkości wywołanemu przez wirusy Rota: 73%

Skuteczność w zapobieganiu ciężkiemu nieżytowi żołądkowo-jelitowemu wywołanemu przez wirusy Rota: 85-98%.

W badaniach porejestracyjnych wykazano 3-letni okres uodpornienia.

Przeciwwskazania do szczepienia p/rotawirusom

Nadwrażliwość na składniki szczepionki, ciężkie reakcje alergiczne po poprzednich dawkach. Wgłobienie jelit w wywiadzie, wady przewodu pokarmowego predysponujące do wgłobień. Podejrzewane lub stwierdzone niedoboru odporności.

Objawy niepożądane po szczepieniu p/rotawirusom

Biegunka, wymioty, rozdrażnienie, utrata apetytu, gorączka, zaparcia.

INFORMACJE DODATKOWE

Po podaniu szczepionki Rotarix oraz RotaTeq dochodzi, zwłaszcza około 7. dnia po szczepieniu, do wydalania z kałem żywego wirusa szczepionkowego (częściej i dłużej po szczepieniu Rotarix niż RotaTeq), stąd osoby pielęgnujące dziecko powinny myć ręce po każdej zmianie pieluszki i zachować szczególną ostrożność, jeśli w otoczeniu znajdują się chorzy z obniżoną odpornością.

Co zrobić, gdy nie zdążymy ze szczepieniem przeciw rotawirusom do 24. tygodnia życia dziecka?

Choć rejestracja preparatu RotaTeq dopuszcza stosowanie jej do 32. tygodnia życia, to według rekomendacji europejskich po przekroczeniu 24. tygodnia życia dziecka nie podaje się szczepionki przeciw rotawirusom.

Jaka jest różnica w stosowaniu szczepionek Rotarix i RotaTeq?

Obydwie szczepionki chronią przed zakażeniem tych samych typów rotawirusa, różnią się schematem dawkowania:

- szczepionka Rotarix jest dwudawkowa, a szczepienie powinno się zakończyć przed 16 tygodniem życia;
- szczepionka RotaTeq jest trzydawkowa, przy czym pierwsza dawka musi być podana najpóźniej do 12 tygodnia życia, z zakończeniem cyklu szczepienia najlepiej do 24 tygodnia życia.

Kiedy najlepiej szczepić przeciw rotawirusom?

Szczepienie należy rozpocząć tak szybko, jak to możliwe – pierwszą dawkę najlepiej podać po ukończeniu 6 tygodnia życia.

Co zrobić, jeżeli dziecko wypluje szczepionkę albo zwróci z pokarmem większość dawki?

Brak jest rekomendacji w tym zakresie. Możliwe jest wówczas podanie powtórnej dawki, tzn. dawki zastępczej, podczas tej samej wizyty, ale nie zaleca się takiego postępowania i przyjmuje się, że szczepienie będzie skuteczne, mimo wymiotów.

Czy można zamiennie stosować szczepionki RotaTeq i Rotarix?

Ze względu na brak odpowiednich danych, zaleca się stosowanie do całej serii szczepień tego samego preparatu szczepionki.

Opracował: lek. Michał Jędrzejek

Opracowano na podstawie:

- Wysocki J., Czajka H. (2018). Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach. Kraków: Wydawnictwo Help-Med

Informacje o szczepionkach dla pacjenta:

- <https://www.mederi.malbork.net.pl/system/data/upfiles/rot.pdf>
- https://www.ema.europa.eu/documents/overview/rotateq-epar-summary-public_pl.pdf